

Strategia Rozwoju Gminy Chełmek na lata 2021 – 2030 warsztaty dla mieszkańców

RAPORT Z WARSZTATÓW WYDOBYWCZYCH W CHEŁMKU - konsultacji społecznych w ramach prac nad

STRATEGIĄ ROZWOJU GMINY CHEŁMEK NA LATA 2021-2030.

1. Podstawowe informacje o spotkaniu

TYTUŁ/TEMAT spotkania	Warsztaty wydobywcze dla mieszkańców – interesariuszy, konsultacji społecznych w ramach prac nad Strategią Rozwoju Gminy Chełmek na lata 2021-2030
W ramach projektu	Opracowanie Strategii Rozwoju Gminy Chełmek na lata 2021-2030
Data spotkania	17/06/2021 godz. 9.00-11.30
Miejsce spotkania	Sala Miejskiego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Chełmku, przy Placu Kilińskiego 3, 32-660 Chełmek .
Uczestnicy/ki	Interesariusze procesu, w tym mieszkańcy gminy Chełmek
Moderatorka	Lidia Klimas, ekspert ds. partycypacji i konsultacji społecznych Piotr Marzec, specjalista ds. analiz statystycznych i przestrzennych.
Inne obecne osoby	• Burmistrz Chełmka oraz przedstawiciele Samorządu Gminy (radni). • Przedstawiciele działających lokalnie instytucji, w tym: Miejskiego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji, Samodzielnego Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Chełmku • Przedstawiciele Urzędu Miejskiego w Chełmku - pracownicy Urzędu Miejskiego odpowiedzialni za koordynację prac nad Strategią rozwoju Gminy oraz naczelnik wydziału inwestycji, odpowiadający za realizację gminnych inwestycji, naczelnik wydziału geodezji i architektury, odpowiadający za dokumenty związane z planowaniem przestrzennym gminy. • Przedstawiciele lokalnych organizacji społecznych. • Mieszkańcy. • Przedstawiciele przedsiębiorców. Lista uczestników stanowi załącznik do raportu
Cele	1) Prezentacja kluczowych danych statystycznych dotyczących Gminy Chełmek i wniosków z nich płynących. 2) Określenie kluczowych wyzwań rozwojowych, wynikających z diagnozy oraz opinii interesariuszy Strategii Rozwoju.
Metoda	Prezentacja, dyskusja moderowana.
Autorzy raportu	Lidia Klimas, Piotr Marzec

2. Przebieg spotkania

Warsztat diagnostyczny (otwarte spotkanie z mieszkańcami), dotyczył ustalenia kluczowych zasobów i wyzwań w odniesieniu do Strategii Rozwoju Gminy Chełmek na lata 2021-2030.

W pierwszej części spotkania:

- W ramach prezentacji przedstawiono kluczowe dane statystyczne dotyczące Gminy Chełmek, w takich obszarach jak: demografia, kapitał społeczny, polityka społeczna, infrastruktura techniczna i komunalna, środowisko, gospodarka oraz finanse. Prezentacja z warsztatów, stanowi załącznik do raportu.
- Przedstawiono wnioski płynące z analizy danych oraz określono główne wyzwania rozwojowe wynikające z nich.

W drugiej części uczestnicy zostali zaproszeni do moderowanej dyskusji, która miała na celu określenie:

- **Co naprawdę dobrze działa/ jest mocną stroną Gminy?**
- **Co słabo działa / jest słabością Gminy i jej wyzwaniem?**

Pytania te zadano uczestnikom spotkania **w odniesieniu do różnych grup wiekowych społeczności lokalnej:**

1. Dzieci do lat 14;
2. Młodzi uczący się (od ok. 15 roku życia do ok. 24 roku życia);
3. Rodziny z dziećmi;
4. Seniorzy.

Dodatkowo zapytano o sugestie, rekomendacje dotyczące rozwoju gospodarczego i środowiska w Gminie.

3. Wnioski/rekomendacje mieszkańców w odniesieniu do poszczególnych grup wiekowych mieszkańców i horyzontalnych wyzwań rozwojowych.

DLA DZIECI DO LAT 14:

Co naprawdę dobrze działa - jest mocną stroną Gminy?	Co słabo działa - jest słabością Gminy i jej wyzwaniem?
• Dobrze rozwinięta sieć placów zabaw – w gminie na trzy miejscowości jest 12 niepowtarzalnych placów zabaw. – Wydaje się, że sieć ta nie wymaga rozbudowy, jednakże wymaga sukcesywnego rozwoju oferty / możliwości każdego z nich i utrzymania w dobrym stanie. – Utworzony w roku 2018 Skwer dzieci i młodzieży - park linowy i <i>skate park</i> dla dzieci starszych • Wystarczająca liczba miejsc w żłobkach, w tym kluczowo w nowo wybudowanym, w odpowiedzi na potrzeby mieszkańców, żłobku w Chełmku (2018 r.) • Dobrze zorganizowana sieć przedszkoli i szkół podstawowych (nie ma potrzeby rozbudowy sieci, lecz poprawa jakości w szkołach) – organizowane są zajęcia sportowe dla dzieci jak i inne zajęcia dodatkowe rozwijające zainteresowania uczniów. • Przestrzeń nowego budynku biblioteki (<i>Przestrzeń Słowa i Spotkania</i>), jako szczególny potencjał dla dalszego rozwoju integracji dzieci i ich rodzin. • Atrakcyjne zajęcia pozaszkolne dla dzieci organizuje również MOKSiR, a zwłaszcza biblioteki. • Dobrze rozwinięta baza sportowa oraz oferta zajęć sportowych (różnorodna oferta). • Prężnie działający na terenie gminy Związek Harcerstwa Polskiego.	• Place zabaw – Przeszarżałe elementy i zbyt mało atrakcyjnych rozwiązań na niektórych placach zabaw – potrzeba sukcesywnej wymiany/odnowienia przestarzałych elementów wyposażenia (zwłaszcza tych najstarszych) oraz dodawanie nowych elementów, – Braki w wyposażeniu poszczególnych placów zabaw w odniesieniu do potrzeb starszych dzieci/młodzieży – potrzeba uzupełniania istniejącego wyposażenia z uwzględnieniem dzieci starszych - po 10 roku życia (inny rodzaj wyposażenia placów zabaw), • Utrzymanie standardu żłobka i sukcesywne doposażanie go. • Konieczność doposażenia infrastruktury żłobków, przedszkoli i szkół: – Zabezpieczenie/ stworzenie odpowiedniej siedziby Przedszkola nr 1 w Chełmku; – Dalsze tworzenie pracowni przedmiotowych i doposażaniem szkół podstawowych. • Konieczność modernizacji budynku Domu Ludowego w Chełmku - od długiego czasu nie przeszedł on gruntownego remontu. Jego przestrzeń nie sprzyja organizacji różnego rodzaju zajęć. • Słaba dostępność mieszkańców „starej” części Chełmka (poza „Koloniją”) do oferty zajęć dla dzieci (i innych grup wiekowych), ze względu na słabą komunikację z obiektami usytuowanymi w okolicach „Kolonii”, np. nowym budynkiem biblioteki czy ośrodkiem sportowym. • Brak dostępu do uprawiania sportów wodnych na terenie gminy. • Doradztwo zawodowe zapewniane w szkołach jest niejednokrotnie niewystarczające - brak doradztwa indywidualnego. • Za mało miejsc/oferty, pogłębiających tożsamość lokalną dzieci.

DLA MŁODZIEŻY POWYŻEJ 15 ROKU ŻYCIA:

Co naprawdę dobrze działa - jest mocną stroną Gminy?	Co słabo działa - jest słabością Gminy i jej wyzwaniem?
• Chełmek zapewnia młodzieży atrakcyjne miejsca rekreacji: – „rybakówka” na terenie kompleksu Stawy w Chełmku – Siedziba Koła Wędkarskiego w Chełmku, – paleniska grillowe (sezon letni), – infrastruktura do uprawiania sportu (poza sportami wodnymi). • Prężnie działający na terenie gminy Związek	• Brak na terenie gminy miejsca spotkań młodzieży, które umożliwiłyby młodzieży po 15 roku życia integrację, kształtowanie tożsamości lokalnej i wspólne podejmowanie twórczych inicjatyw lokalnych (poza harcówką ZHP, które ma w zasadzie jedyną ofertę dla młodych). • Brak animatora, którego zadaniem byłoby przyciągnięcie/animacja aktywności młodzieży i organizacja atrakcyjnej dla młodych przestrzeni

Harcerstwa Polskiego.	i oferty spędzania czasu wolnego, poza wirtualnymi/ społecznościami rozwiązaniami. • Brak na terenie Gminy szkoły średniej. Brak szkoły jest skutkiem polityki edukacyjnej prowadzonej przez Powiat Oświęcimski – w 2018 r. Powiat zamknął jedyną na terenie gminy szkołę średnią (nie zamykając żadnej z kilku szkół w Mieście Oświęcimiu, nie dokonując też wcześniej gruntownej analizy pożądanego kierunku kształcenia i zmiany profilu szkoły, aby powiatowa sieć szkół miała racjonalny zasięg (powiatowy)). Spowodowało to między innymi: – zdecydowanie utrudniony dostęp młodych do szkoły średniej – młodzież najczęściej uczęszcza do szkół w Oświęcimiu, czy w Chrzanowie, a nawet w Krakowie, przy czym dla młodzieży z Bobrka i Gorzowa ze względów na ograniczenia komunikacyjne jest to duże utrudnienie. – skutkiem tego stanu rzeczy jest fakt, że młodzież z gminy, ze względu na dojazdy, późno wraca po zajęciach do domu, co praktycznie już na etapie szkoły średniej wyłącza ją z życia społeczności lokalnej, ze względu na brak czasu (późny powrót do domu, wiąże się z późnym czasem na przygotowanie do zajęć na następny dzień). – Jest to zatem „stracony czas” na budowanie tożsamości lokalnej i stanowi początek drogi opuszczania swoich rodzinnych miejscowości w Gminie • Po ukończonej edukacji (zwłaszcza studiów) młodzi praktycznie nie powracają do swego rodzinnego miasta, emigrując za pracą z dala od Gminy. W sposób oczywisty pogłębia to coraz istotniej proces starzenia się społeczeństwa.

DLA RODZIN Z DZIEĆMI:

Co naprawdę dobrze działa - jest mocną stroną Gminy?	Co słabo działa - jest słabością Gminy i jej wyzwaniem?
• Rozwijająca się oferta MOKSiR, dedykowana dla rodzin z dziećmi. • Utworzona, przyjazna dzieciom, przestrzeń dla aktywności rodzin z dziećmi – <i>Przestrzeń słowa i spotkania</i> przy bibliotece miejskiej. • Istniejąca infrastruktura, sportowa i rekreacyjna, sprzyjająca funkcjonowaniu i jakości życia mieszkańców. • Stosunkowo szeroka oferta wsparcia pozafinansowego i jakość działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. • Chełmek jest miastem, w którym postawiono sobie za cel poprawę jakości mieszkań dla rodzin - statystycznie zwiększa się średni metraż mieszkania przypadającego na jedną rodzinę.	• Braki w ścieżkach rowerowych, które umożliwiłyby bezpieczną rekreację czy dojazd do szkoły, przedszkola. • Zapotrzebowanie na mieszkania w Chełmku jest wciąż większe niż dostępna oferta na rynku. • W wielu wypadkach, stosunkowo niski w opinii mieszkańców jest poziom integracji społecznej, często rodziny z dziećmi pozostawione są ze swoimi problemami same – zagrożone są wykluczeniem społecznym. • Istotnym problemem społecznym, destabilizującym sytuację rodzin z dziećmi jest brak umów o pracę dla rodziców.

DLA SENIORÓW:

Co naprawdę dobrze działa - jest mocną stroną Gminy?	Co słabo działa - jest słabością Gminy i jej wyzwaniem?
• Czynne i aktywne środowiska spotkań i spędzania wolnego czasu – lokalne organizacje senioralne, w tym działający uniwersytet trzeciego wieku. • Świeżo oddany do użytku, po kapitalnym remoncie, Dom Seniora stanowiący przestrzeń realizacji oferty integrującej i aktywizującej, realizowanej przez MOKSiR i lokalne organizacje społeczne. • Oferta realizowana w Domu Ludowym w Chełmku w „starej części” (komplementarne rozwiązanie lokalizacyjne) – oferta w tej części miasta jest znacznie skromniejsza.	Obserwowane w Gminie niekorzystne zmiany demograficzne wymuszają konieczność podjęcia działań w celu rozwinięcia oferty senioralnej, m. in. w zakresie: • Oferty usług medycznych dedykowanych osobom starszym (specjaliści, usługi). • Zorganizowanie domu dziennego pobytu dla najstarszych mieszkańców miasta, co stanowiłoby istotne wsparcie dla ich rodzin (zwłaszcza w kontekście konieczności opieki nad nimi podczas pracy zawodowej członków rodzin). Dyskutowano między innymi o koncepcji utworzenia takiego miejsca powiązanego z Domem Seniora i jego ofertą, w dawnej siedzibie biblioteki - w drewnianej willi – Domu Gabesama w Chełmku. Miejsce to posiada istotne atuty (w tym lokalizacja w sąsiedztwie parku). Jednakże określono, iż należy poddać dokładnej analizie zlokalizowanie go, ze względu na niski poziom dostępności dla niepełnosprawnych ruchowo (konieczność wprowadzenia usprawnień / rozwiązań dla niepełnosprawnych), w starym budynku. W tym kontekście, odnosząc się do identyfikowanych i zgłaszanych potrzeb, podjęto też wątek Domu Opieki Społecznej (domu stałego pobytu). W dyskusji określono jednak, iż ze względu na duże koszty i ograniczenia budżetu gminy (w tym związane ze zmniejszającą się populacją osób w wieku produkcyjnym, a zatem płacących podatki), gmina musi aktywnie współpracować z Powiatem w tym zakresie.

Warto podkreślić, iż wobec zaprezentowanych danych statystycznych obrazujących bardzo **niekorzystną sytuację demograficzną gminy, w tym w zakresie odpływu młodych i coraz szybciej postępującego starzenia się społeczeństwa**, bardzo dużą część dyskusji poświęcono sytuacji młodych w gminie (infrastruktury i oferty dla nich).

Wobec wielu zrealizowanych z sukcesem koncepcji rozwojowych i inwestycji, podczas spotkania ustalono, iż strategiczne znaczenie ma obecnie poszukiwanie i wdrażanie rozwiązań mających na celu:

- Poprawę atrakcyjności gminy w oczach młodych – stworzenie warunków do spotkań oraz dedykowanej oferty.
- Zwiększenie dostępności do szkoły średniej – utworzenie na terenie gminy atrakcyjnej szkoły ponadpodstawowej.
- Inkubowanie i rozwój inicjatyw mających na celu tworzenie atrakcyjnych dla młodych miejsc pracy.

DYSKUTOWANE NA SPOTKANIU KLUCZOWE KONCEPCJE ROZWOJOWE:

Koncepcja 1

Jako jedną z koncepcji obecny na spotkaniu Burmistrz Gminy zaprezentował **wstępną koncepcję utworzenia szkoły średniej o atrakcyjnym dla młodych i pożądanym na rynku pracy zawodach (zawodach przyszłości), w powiązaniu z inkubatorem przedsiębiorczości**, który m.in. dla absolwentów mógłby stanowić wsparcie w płynnym przejściu z rynku edukacji do rynku pracy.

Kluczowym założeniem dla tworzenia szkoły średniej, opartej o budynek po szkole średniej prowadzonej wcześniej przez Powiat, będzie **wysoka jakość wyposażenia i atrakcyjna oferta edukacyjna**, oparta o dobrych specjalistów. Oferta szkoły **według wstępnej koncepcji powiązana byłaby z branżą IT, w której nieustannie rośnie zapotrzebowanie na pracowników**, dającej równocześnie coraz szersze możliwości pracy „z domu” – pracy zdalnej.

Koncepcja 2

Istotnym **uzupełnieniem pierwszej koncepcji mogłaby być rozbudowa istniejącej i działającej w Chełmku z dużym sukcesem od lat Miejskiej Strefy Aktywności Gospodarczej**. Rozwijające się w niej zakłady pracy również potrzebować będą wykwalifikowanej kadry.

W tym celu kluczowym byłoby stworzenie niezbędnych warunków infrastrukturalnych na przylegającym do MSAG sąsiednim terenie, w tym uporządkowanie kwestii własności (większość działek na chwile obecną jest w rękach prywatnych).

Obie koncepcje były żywo dyskutowane przez licznie zgromadzonych uczestników warsztatów, w tym radnych oraz przedstawicieli lokalnych instytucji i organizacji. Wobec przeprowadzonej wstępnie analizy ryzyk oraz wobec przewidywanych kosztów zrealizowania zaprezentowanych inwestycji, w drodze konsensusu ustalono, iż Gminie potrzeba dalszych zdecydowanych działań, w ramach prowadzonej polityki rozwojowej.

Pomimo dużych wyzwań, stawianych za prezentowanymi koncepcjami ustalono, iż bardzo istotnym jest ich podjęcie, w celu kreowania rozwiązań, które:

- nie tylko minimalizować będą skutki likwidacji szkoły w Chełmku,
- ale kształtować będą politykę nastawioną na zapewnienie strategicznej ciągłości pokoleniowej Gminy w przyszłości.

Zatem istotnym jest podjęcie w miarę możliwości obu omawianych przedsięwzięć, przemyślnych wstępnie jako „koło zamachowe” rozwoju Gminy Chełmek.

Załączniki

- 1) Lista obecności na spotkaniu (*w posiadaniu Urzędu Miejskiego w Chełmku*)
- 2) Prezentacja ze spotkania